

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobotica, 14. novembra 1937.

ŠTEV. 46.

Podonavje

O gospodarskem zblizanju držav v Podonavju so začeli prvič resno obravnavati pred sedmimi leti. Gospodarski odbor Društva narodov je izdelal izčrpno poročilo z vsemi potrebnimi številčnimi podatki, ki so nazorno pokazali ves gospodarski razvoj v podonavskih državah. Meseca aprila leta 1932 je bila v Londonu konferenca, ki je baš na omenjenem poročilu začela z delom, da se ustvari v Podonavju gospodarsko enoto, ki bo dala celotnemu evropskemu gospodarskemu življenju novih sil. Na žalost pa londonska konferenca ni izpolnila nad in na ta način je bilo vsaj za nekaj časa odstavljeno vprašanje v gospodarskem zblizanju prizadetih držav (Jugoslavija, Madžarska, Avstrija in Češkoslovaška.) V zadnjem času pa je to vprašanje ponovno stopilo v ospredje, a le s to razliko, da so se dela za zblizanje lotili državniki posameznih prizadetih držav, brez vodstva tujih velesil. Napor predstavnika češkoslovaške vlade dr. Milana Hodže, da se sklene v Podonavju najširši gospodarski sporazum, so znani in smo o njih tudi že pisali v našem političnem pregledu. Političniki in gospodarski krogi sosedne Madžarske so se prav tako tudi začeli z vso resnostjo pečati z omenjenim vprašanjem. Tako je imel znani pobornik za ustvaritev sporazuma med srednjeevropskimi državami, tajnik v ministrstvu trgovine dr. Elemir Hantoš pozornost vzbujajoče predavanje v madžarskem Srednjeevropskem inštitutu, v katerem je dejal, da je sporazum med Jugoslavijo in Italijo sicer dovedel do tega, da se je občutno skrčila zunanja trgovina Madžarske in Avstrije, vendar pa bi gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo odprlo novih tržišč, na katerih se bi nadoknadila izguba madžarske zunanje trgovine. H koncu je še omenil tehtne besede kancelarja avstrijske vlade dr. Schuschnigga, ki je rekel, da se Podunavske države morajo združiti, in da ta združitev pelje preko gospodarstva, a ne preko politike. Poleg Češkoslovaške in Avstrije se za zblizanje zavzema z vso resnostjo tudi Madžarska, kar je razvidno iz gornjih podat-

kov. Državniki omenjenih držav so torej sami vzeli rešitev tako važnega gospodarskega in političnega vprašanja, v svoje roke in da to sami rešijo brez tujega posredovanja med seboj. Na vsak

način je to najkrajša in najboljša pot, da se prispe do zastavljenih nalog, ker staro izkustvo govori, da se na nobeni mednarodni konferenci ni doseglo to, česar se je želelo in hotelo.

Ceste

Z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da je slednjič posvečena zaslužena pažnja enemu tako važnih življenjskih problemov našega gospodarstva, kakor je vprašanje dobrih in razporejenih cest. Danes se v Jugoslaviji sorazmerno gradi največ prometnih žil v ceili v Evropi. To pa je tudi potrebno, saj je naša država kar se tiče cest, zelo zaostala za drugimi državami, ki niso tako velike in čigar blagostanje se ne da primerjati z našim. Največje važnosti so predvsem mednarodne ceste, a nič manjše važnosti niso banovinske, sreske in občinske ceste. Posebno v državi, ki ima tako slabo razporejeno železniško omrežje in to vsled težkih terenskih prilik, je vsaka prometna pot največje važnosti. Važnost cest pa ni samo v njihovem gospodarskem pomenu, ampak tudi v turističnem posebnost pa v slučaju, da bi morali po njih hiteti naši vojaki k obrambi naših državnih mej, če bi bile v nevarnosti.

Če se hočejo zgraditi ceste, je potrebno za to velikih denarnih žrtev, ki postanejo tem občutnejše, ker ne prinašajo neposredno nikakih koristi. Njihova donosnost je samo neposredna, ter prihaja šele tekom časa do izraza. Zato je kaj razumljivo, da oni ki odločajo o gradnji cest, stremijo za tem, da se ob majhnem denarju zgradi čim boljše ceste. Še eden moment je tukaj odločujoč — da se pri gradnji cest uporabi predvsem domači material in da se v nasprotnem slučaju ne bi preveč obremenila naša zunanja trgovina.

Z ozirom na to, da v naši državi nimamo vrelcev nafte, je skoraj brez pomena, da bi pri nas gradili asfaltne ceste. Poleg tega pa so izkustva v drugih državah pokazala, da so asfaltirane ceste v gotovih slučajih nekaj cenejše, toda rabijo velika denarna sredstva za vzdrževanje, hitro se pokvari, končno pa niti niso dobre ne za avtomobilski ne za vozovni promet. Poleg tega pa niti ne odgovarjajo našim klimatskim razmeram. Dognano je, da so najboljše cestišča iz betona in iz drobnega kamenja. Enega kakor drugega materiala imamo v dovoljni meri v naši državi in zato je prav gotovo, da bodo v bodoče gradili naše ceste samo iz omenjenih dveh vrst materiala.

Ker nimamo v naši državi posebne izkustva z modernimi cestami — ker jih do pred kratkim niso še gradili — je potrebno, da onim, katerim bo poverjena izgraditev naših bodočih cest, da se do temeljev spoznajo z najnovejšimi pridobitvami v cestogradnji. V to svrhu je že priredilo Društvo za ceste poučno ekskurzijo v Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo. Pot, ki je trajala devet dni, je vodila po krajih, kjer so udeleženci spoznali vse pridobitve moderne gradnje cest. Kamor so prišli, povsod so jih lepo sprejeli in jim pokazali vse, kar jih je zanimalo. V omenjenih državah gradijo ceste do 22 m širine, ki so seveda tudi temu primerno drage. Mnogo koristnih naukov so si od tamkaj prinesli naši strokovnjaki in to posebno iz Češkoslovaške, kjer niso imeli le prilike proučiti ceste prvega reda, temveč tudi pota, ki imajo v splošnem prometu podrejeno vlogo.

POLITIKA

Eden izmed voditeljev dr. Mačkove stranke je na nedavnem političnem shodu v Slavonskem Brodu razlagal znani sporazum svojim poslušalcem tako, da so Srbi baje zato podpisali sporazum, ker so videli, da je zunanja politična situacija nad vse opasna. Glavni pogoji za ureditev države v smislu sporazuma so naslednji: 1.) Glavno mesto Hrvatske postane Zagreb, ki bo dobil svoj sabor 2.) Hrvatska vlada s hrvatskimi ministri. 3.) Na čelu vlade bo stal ban, ki ga bo volil narod; ban bo neodvisen od osrednje vlade v Beogradu. Osrednja vlada bo samo predstavljala Hrvatsko pred zunanjim svetom. Skupni bodo kralj, ministrstvo za zunanjo politiko in zaenkrat ministrstvo za vojsko in mornarico.

Delegati muslimanskih pristašev dr. Mačka, 250 po številu, so se sestali v Sarajevu. Razpravljali so o političnem položaju in izrazili zadovoljstvo zaradi podpisa zagrebškega protokola. Obširno so tudi razpravljali o nekdanji enotni fronti muslimanov v Bosni in Hercegovini, ki se je sedaj razbila na tri med seboj se boreče skupine.

Naši strokovnjaki so na svojem poučnem izletu prišli do prepričanja, da so najboljše in najvzdržljivejše ceste one, ki so zgrajene iz betona ali iz drobnega kamenja in kock na betonski podlagi. Še nekaj so naši ekskurzisti opazili v Češkoslovaški, kjer baš v zadnjem času gradijo številne moderne ceste, namreč to, da češkoslovaško ministrstvo za javna dela ne izda gradbena dela vedno najcenejšemu podizatelju, temveč tistemu, ki po svojem prejšnjem delu in slovesu, ki ga uživa, da največje jamstvo, da bo nudil res prvovrsten izdelek. Mogoče bi bilo tako postopanje koristno tudi pri nas.

V dobi, ko se je po splošni gospodarski krizi naš gospodarski položaj toliko popravil, da so v zadnjem času zgradili več važnih prometnih žil posebno v južnih krajih naše države, moramo budni slediti in iskreno pozdraviti vsako iniciativo v tem pravcu. To nas navdaja z upanjem, da bodo slednjič prišli tudi naši kraji na vrsto in da se bodo z primernimi cestiščimi zvezali z ostalim svetom, da se bo na ta način dal nov pogon celotnemu našem gospodarstvu. Našo vas, ki je radi slabih potov odtrgana od ostalega sveta, se mora z uporabnimi prometnimi žilami priključiti mestom in trgov, da bo v medsebojni izpopolnitvi začelo utripati novo življenje.

Beograjska policija je našla pri hišnih preiskavah pri pristaših staroradikalnega glavnega odbora celo skladišče letakov. Zaplenila je okoli 60 000 letakov, ki so bili zelo žaljivo pisani.

V Bruselj, v prestolnico Belgije je odpotovala naša delegacija, da se pogaja o sklenitvi novega dogovora, o plačilnem prometu in o povečanju medsebojne trgovine.

V Novem Gradcu v virovitiškem srezu je bil prepovedan shod, ki so ga sklicali pristaši dr. Mačka, ker prijava ni ustrezala predpisom zakona. Kljub temu se je zbralo nekaj sto mačkovih pristašev. Nekateri med njimi so bili oboroženi z revolverji, skrajšanimi puškami in raznim drugim orožjem. Ko so nastopili orožniki, da preprečijo oblastno prepovedani shod, je navzoči nar. poslanec Mesarvo pograbil svoj revolver, oddal strel proti orožnikom in zapovedal svojim pristašem, naj navali na orožnike. Pri tem je vzkliknil: „Jaz sem zakon!“ Prišlo je do ostrega spopada in na obeh straneh se je rabilo strelno orožje. Spopad je zahteval štiri smrtne žrtve, osem ranjenih med katerimi je šest nevarno,

dva pa lahko. Med ranjenci je Martin Mesarov, narodni poslanec na listi dr. Mačka, ki je dobil nevaren strel v pleče in je njegovo stanje zelo resno.

Eden najstarejših članov naše ga senata Toma Jalzabetič je pretekle dni umrl v Djurdjevcu v savski banovini. Pokojnik, ki je dočkal 85 let, je bil sin kmečkih starišev ter se tudi sam, do konca svojih dni posvetil kmečkemu življenju.

Vojvodina bo svečano proslavila dan 25. novembra, ko se je priključila k Jugoslaviji. Proslavo bodo izvedle nacionalne organizacije. Svečanosti se bodo udeležili po svojih zastopnikih kraljevi namestniki, vlada, narodno predstavništvo, člani narodnega sveta iz 1918 leta in drugi.

Po vsej Italiji so pretekle dni slovesno praznovali 19 letnico zloma avstrijske fronte pri Vittorin Venetu. Pri tem kraju so se namreč Avstrijci po zmagi pri Kobaridu ustavili in držali fronto celo leto, dokler ni avstrijska država razpadla in se je vojska, izmučena po štiriletnem klanju, začela razhajati ter razpuščati postojanke. Ko je na ta način avstrijska fronta razpadla ter ostala brez pravega vodstva, so pridrvili Italijani in — zmagali.

Nemška policija je ujela tri bivše komunistične voditelje, ki so po Nemčiji ustanavljali nezakonite organizacije. Po kratki razpravi so jih ob sodili na smrt ter jih obglavili.

V Rusiji še vedno imajo sodišča polne roke dela s tem, da sodijo državni nevarne ljudi. Kazni, ki jih izrečejo, so kaj stroge! Tako so samo v preteklem mesecu postrelili 594 ljudi, ki so bili obdolženi rovarjenja proti državi in vohunstva. Žrtve tega „čiščenja“ že segajo v tisoče.

Proti voditelju madžarskih komunistov Bela Kunu, ki živi zadnja leta v Rusiji, se bo v doglednem času začela razprava. Bela Kun je bil na zahtevo Stalina aretiran že meseca avgusta. Pri tej razpravi bodo precej na tanko govorili tudi o tem, kaj je Bela Kun do leta 1919 delal na Madžarskem, posebno pa o okoliščinah, pod katerimi je tedaj zapustil Madžarsko.

Nemčija sega tudi v dogodke v Daljnem vzhodu, tako čitamo, da se bo potrudila, da pridobi Kitajsko za popuščanje v sedanjem sporu z Japonsko, istočasno pa bo tudi skušala pridobiti Japonsko, da postavi Kitajski sprejemljive pogoje. S tem bo Nemčiji zagotovljen trg na Kitajskem, istočasno pa bo izigrala v gospodarskem oziru ostale velesile na Daljnem vzhodu predvsem pa Anglijo in Ameriko, ki imata na tamkajšnjih tržiščih največji vpliv in najtehtnejšo besedo.

Prav kmalu bo baje sklenjena vojaška zveza med Turčijo in Grčijo. Pogodba bo sklenjena za 10 let ter bo podpisana najkasneje do konca leta.

Kitajski zastopnik je na konferenci v Bruslju prvič uradno oznanil, kaj so Japonci v trimesečni vojni s Kitajsko že dosegli. Japonci so do današnjega dne zasedli ozemlje, ki meri en milijon 114.000 kvadratnih kilometrov, ki je torej tako veliko, kakor Nemčija, Anglija in Italija skupaj (več

kot štiri Jugoslavije) in kjer prebiva 75 milijonov ljudi. Na kitajskih tleh stoji pet japonskih armad in 62 kitajskih mest je bilo spremenjenih v razvaline. Na koncu je kitajski zastopnik še rekel, da se bo Kitajska borila, dokler bo napad trajal. Miru za vsako ceno Kitajska noče. Kitajska ne samo, da ne bo zanj prosila, marveč ga odklanja. Mir sprejmemo samo, če nam zavaruje naše najsvetejše dobrine.

Kljub tri mesečnemu bojevanju, kljub tisočerin in tisočerin žrtev se Japonska žele sedaj pripraviti, da napove Kitajski vojno. To pa bo storila le takrat, če bodo druge države začele dejansko podpirati Kitajsko. V tem primeru bi smatrala Japonska vse države, ki bi se zavemale za Kitajsko in jo podpirale, za sebi sovražne države.

Angleška vlada je sporočila ameriški vladi svoj sklep, da bo ponovno začela vračati svoje vojne dolgove Zedinjenim državam.

V krajih okoli Gdanskega je prišlo do spopadov med Poljaki in Nemci. Nemški narodni socialisti so napadli vojake na ulicah jih pretepli ter razbili tudi poljske trgovine.

Boji v Španiji so trenutno zastali in na bojiščih ni prišlo do nikake večje bitke, ki bi stremo vplival na položaj ene kakor druge stranke. Prostovoljci pa še vedno prihajajo na španska tla. Tako beremo, da so na otok Mallorko prispela nova italijanska ojačenja in je bilo tam izkrancanih nadaljnjih 6000 vojakov v bojni opremi ter večje število tankov, topov in drugega vojnega materiala. Vse to bo v pomoč generalu Francu.

Neki japonski politik je podal naslednjo izjavo: „Sedanji japonsko-kitajski spor se kaj lahko pretvori v novo svetovno vojno. Če se bodo boji med Japonci in Kitajci še nekaj časa nadaljevali, sem prepričan, da se bodo vmešali tudi Rusi. Toda Japonska se tudi v tem primeru ne bo umaknila niti za ped in se bo, če bo treba, borila tudi proti Rusiji“.

Mussolini pripravlja demonstracijski let italijanskih zrakoplovov iz Rima v japonsko prestolnico Tokio. S tem želi Mussolini vsemu svetovni pokazati vrednost italijanskih zračnih sil in prijateljstvo, ki ga gojijo Italijani do Japoncev. V Tokio bo odletelo 25 italijanskih vojaških eroplanov.

Amalija Izgoršček, Kranj

Kako se lahko varčuje v gospodinjstvu

Moje načelo je bilo vedno: Kupuj dobro blago! Tako sem bila v marsikaterih težkih časih v kljub trdim razmeram vedno lepo in moderno napravljena, pri tem pa (kar je glavno) decentno in ne kričeče, tako da bi me če vsak po obleki spoznal. Zlasti tedaj, če nimaš dovolj oblek, ne izbiraj hipermoderne obleke, ko si kupuješ novo obleko. Če namreč vedno nosiš tako obleko, padeš vsem v oči. Če pa imaš decentno barvo in vzorec ter dobro blago, si vedno elegantna. Poznam premožno damo, ki bi lahko kupovala dobro blago; kadar ima kaj novega, in to je mnogokrat, da kupuje

HORNYPHON RADIO

Najelegantnejši v obliki. Najboljši in najcenejši v kvaliteti! ČISTI NARAVEN TON brez vsakega šuma. **30% prihranka na toku!** En gumb za postaje in regulacije jakosti glasu. Isti aparati na izmenični tok in pa baterije.

Predvaja Vam tudi na domu brez vsake obveze: **ŠTIVAN ERNEST** tehnična trg. M. SOBOTA.

DOMAČE VESZI

— **Odlikovanje gasilcev.** Zasluznim požarnikom našega mesta je starešina župe g. Benko 7. t. m. v navzočnosti predsednika občine, razdelil odlikovanja. Na odlikovanje je imel jednat govor prilikom, katerega so se marsikateremu zarosile oči. Z lepim govorom je tudi predsednik občine g. Hartner vsem odlikovancem čestital.

— **Dvoletno jamstvo** tudi na rabljene radioaparate RADIO NEMEC.

— **Vijolice je našla.** Splošno poznana gospa Mimi Šterova soproga sod. oficijala vp. iz M. Sobote, je 31. 10. 1937 v bližini župnišča v M. Soboti nabrala šopek prijetno dišečih vijolic. Podarila jih je uredništvu, ki se g. Šterovi za njeno prijaznost prav iskreno zahvaljuje.

DOPISI:

— **Polana.** Na splošno veselje domačih in vaščanov se je 20. 10. t. l. oglašil iz Rusije g. Pavel Josip, sin uglednega posestnika v Polani. V svetovni vojni je prišel v rusko ujetništvo in od tedaj se ni oglašil, radi česar so domači smatrali, da je umrl. Sedaj piše iz Kavkaza, pravi, da je zdrav, oženjen, omeni pa ne, kako se mu godi.

— **Hodoš.** Vsled komplikacij, ki so nastale ob porodu, je 4. t. m. umrla soproga gosp. Skaliča, ugled

nega gostilničarja in posetnika na Hodošu. Velika udeležba na pogrebu je jasno pričala, kako zelo je narod pokojno čislal. Saj je bila zelo uljudna in pridna gospodinja ter skrbna mati. Naj počiva v miru. Soprogu in sorodnikom naše sožalje.

— **Rakičan.** V navzočnosti sreskega načelnika g. Dr. Bratine in drugih, je predsednik občine g. Celec razdelil odlikovanja našim gasilcem. Obenem je sreski načelnik tudi g. Celecu pripel obličje Sv. Sava V. reda, s katerim je bil pred časoma odlikovan. Ob tej priliki so bile na odlikovane izrečene primerne čestitke. — Dne 7. t. m. ob 14. uri je nenadoma izbruhnil požar na podstrešju stanovanjske hiše g. Žalika. Na požarišče je takoj prispela domača gasilska četa, a v kratkem razdobju so prišle tudi okoliške, med temi obe motorki iz Murske Sobote, ki so požar z močnim napadom precej hitro zadušile. Izgleda, da je tudi tu nastal požar vsled izhajanja isker iz slabo napravljenega dimnika, radi česar opozarjamo vse lastnike stanovanjskih poslopij, da svoje dimnike temeljito zamažejo in na podstrešju od dimnikov vse odstranijo, kar je podvrženo ognju.

— **Nesrečen slučaj.** V mlinu na Ivanjcih je bil zaposlen Nemeč Alojz iz Večeslavcih. Ko je pred dnevi hotel nesti iz mlina po brvi čez potok vrečo moke, je po naključju padel v potok in utonil. Po dolgem iskanju so

poceni blago. Pravi, da se moda hitro izpreminja in da se naveliča ene obleke. Ta dama pa ni nikdar elegantna, ker je vse le na prvi pogled lepo. Ona pač ne pomisli, koliko denarja zmeče na razno blago in za šiviljo. Bolje je, da imaš enkrat na leto eno novo obleko, in če tega ne zmoraš, vsaj vsaka 2-3 leta, in sicer res samo dobro blago. Potem boš vedno elegantna.

Za delo imej lepe pralne obleke. Kako neestetično je, ko vidim kako damo v njenem domu v svileni ali boljši obleki vso zamazano in razcefrano! Marsikatera seveda pravi: za dom je vse dobro. Res je, da je za doma vse dobro, ampak mora biti čisto in zašito! Kako naj imajo člani družine užitek pri jedi, če v taki obleki pripravljamo jedila in jih serviramo

ter sedimo z njimi pri mizi. Glavno načelo vsake žene in vsakega dekleta bodi: varčnost in čistost!

Glede prehrane bi omenila tole. Nekoč sem govorila z ne baš premožno gospo, ki mi je rekla: danes bomo jedli pečene piške, četudi so sicer še drage; ampak moram jih jesti, ker si jih tako želim, da ne morem čakati na čas, ko bodo cenejše. Pogledala sem jo in rekla: piške bomo jedli, ko bodo na trgu cenejše in jih bo dosti na izbiri; sicer tudi teletina ni slaba, če je dobro pripravljena. Glavna skrb vsake gospodinjke naj bo, da pripravi dobro in tečno, ne pa razkošno hrano. Tudi med premožnimi sloji najdemo dame, ki ne poznajo razkošja v prehrani; drugim pa je zopet želodec vse! (Dalje)

ga našli v potoku pri Bistrici, kamor ga je voda oplavila. Pokojni je bil 21 let star in splošno znan kot priden in skrben mladenič. Naj počiva v miru Preostalim naše sožalje.

— **Rankovci.** Ugledni posestnik in trgovec z perutnino g. Imre Ratnik je 7. novembra 1937, v krogu svoje družine in ožjih sorodnikov obhajal svoj 65 letni rojstni dan. Menda je malo ljudi v našem Prekmurju, ki ne bi poznali gospoda Imreka. Saj že od svoje mladosti obiskuje naše vasi v trgovskih zadevah. Z svojim odkritim značajem in vedno veselim razpoloženjem si je pridobil simpatije vsega naroda. Z pomočjo svoje skrbne soproge in pridnih otrok si je ustvaril lepo domačijo in je lahko ponosen na uspehe svojega preteklega delovanja. Gospodu Imreku želimo še mnogo let srečnega življenja in polnega zadovoljstva v uživanju sadov skrbnosti in pridnosti svoje preteklosti.

— **Sv. Jurij.** Pelcer Terezija, posestnica pri Sv. Jurju je srečno prestala težko operacijo v bolnišnici v Murški Soboti in se primariju g. Dr. Vrtnjaku ter g. Dr. Guliču kakor tudi čast. sestram za uspeh operacije, od nosno skrbno nego iskreno zahvaljuje.

— **Predanovci.** Dne 2. novembra t. l. je na podstrešju nekega poslopja izbruhnil požar. Domači gasilci in vaščani so takoj nastopili in so z izdatnim delovanjem zabranili razširjenje požara. Domneva se, da je ogenj nastal vsled slabega dimnika, skozi katerega so na podstrešje izhajale iskre. Škoda povzročena na požaru se ceni na 10.000 Din.

— **Tatvina krave.** Tovrstne tatvine so pri nas redke, pa vendar se je pripetila pred kratkem v Doliču. Mladoletni fantič iz Doliča, ki je v lanskem letu, radi številnih tatvin koles imel dovolj opravka z orožniki, je pred tednom ponoči iz zaprtega hleva g. Lenarčiča v Doliču ukradel kravo vredno 1800 dinarjev. Gnal jo je naravnost v Nuskovo in hotel prodati g. Mekiš Štefanu. Ker ni imel živinskega potnega lista, g. Mekiš ni hotel kupiti krave, pridržal jo je pa v hlevu in naročil prodajalcu, da naj prinese živ. potni list. Mladenič je obljubil, da prinese takoj živ. pot. list in se je odstranil. Med tem je bilo na splošno razglašeno, da je krava ukradena. Lenarčič si je odgnal kravo domov, tatu so pa začeli orožniki izpraševati vest.

— **PRAV RADI** Vam predvajamo brezobvezno 20 raznih modelov, RADIO NEMEC.

— **Poroka.** Ugledni krojaški mojster g. Skledar Anton iz Rogaševci, ki se je pred kratkem preselil v Beograd in tam odprl svojo delavnico, se je sedaj v Beogradu poročil z gospodično Donoša Hildo, hčerko uglednega posestnika iz Sv. Jurija. Čestitamo!

Avstrija je najboljša kupovalka naših svinj ter je v prvih šestih mesecih tega leta nakupila od nas za 100 milijonov dinarjev svinj. V tem času nam je Italija plačala 36 milijonov dinarjev za prodano govedo.

PRISPEL JE rekordni 4+1 cevni super za 3 valovne dolžine — na mesečno odplačilo Din 205.— 2 letno jamstvo PRVE PREKMURSKE STROKOVNE RADIODELAVNICE **NEMEC J., M. SOBOTA.**

V septembru 1937 so narasle vloge pri 8 slovenskih hranilnicah.

Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah dne 30. sept. 1937 skupaj 1,009,054.092 Din. V celoti so torej padle v primeri z avgustom približno za toliko, kolikor znašajo obresti za 1 mesec, ki se bodo pripisale vlagateljem na koncu leta. Vendar je razveseljivo, da so padle le vloge v tekočem računu, dočim so ostale vloge na knjižice na isti višini (t. j. 601,3 milj.).

Sicer pa izkazuje 6 hranilnic prirastek pri vlogah na knjižice, 7 hranilnic prirastek pri vlogah v tekočem računu, 8 hranilnic pa pri celotni vsoti vlog. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 6 hranilnicah, enako število vlagateljev v tekočem računu, skupno število vlagateljev pa pri 7 hranilnicah in znaša skupaj 136.250 vlagateljev. Skupno število vlagateljev v tekočem računu pri vseh hranilnicah je naraslo za 13.

Tudi iz teh števil se vidi, da se zaupanje vlagateljev v hranilnice in v denarne zavode sploh polagoma vrača. Ko bodo denarni zavodi po Novem letu prve anuitete od Privil. agrarne banke in morda tudi posojila od Narodne banke, posojilnice pa tudi od Poštne hranilnice na podlagi svojih odstopljenih kmečkih posojil, se mora pričakovati ugoden vpliv na vse naše denarne zavode.

Koroški večer v M. Soboti.

Bližamo se spominskemu dnevu rojstva naše mlade države Jugoslavije, ki je kot obletnica najpomembnejši in najvažnejši v zgodovini našega naroda.

Zgodovina ne piše vsem narodom enake usode. Slovenci spadamo med tiste, ki jim je bila ta stvariteljica le malo naklonjena, zakaj malokateri narod je moral dati toliko dragocene krvi na oltar domovine, preden je dosegel svojo slobodo, kakor ravno naš.

Danes uživamo svojo slobodo, a ne vsi! Slovenija se joče, ko gleda na Gosposvetsko polje in tužno Istro. Še otožnejša postaja ko odmeva gosposvetski zvon po dolinah, kjer živi ne svoboden naš ratar!

Da pokaže tudi naša krajina razumevanje za nesrečno usodo naših bratov, priredi „Soča“ 13. nov. ob

20 30 v Sokolskem domu „Koroški večer“.

Posvetimo našim bratom vsaj nekaj ur svoje misli in običajno prirediteljev polnoštevilno kot dokaz naše vroče želje po skupnosti vsega našega roda.

Občasni pregled navadnih meril:

Združba trgovcev v Murški Soboti obvešča svoje članstvo, da je Središnja uprava za mere in dragocene kovine izdala na predlog Zbornice za TOI v Ljubljani, vsem podrejenim oddelkom kontrole mer, odlok, da se izvedejo občasni pregledi navadnih meril le ob stroških države. Če pa teh tozadevno potrebnih kreditov ne bi bilo, se pregled naj ne vrši in se v bodoče ne sme pobirati od interesentov poleg državnih taks (žigovine) še kake druge odškodnine.

Gornje sporočamo članstvu radi tozadevnega ravnanja.

Gospodarski drobiž

Kmečke dolgove plačujejo po celi državi po obrokih pri Privilegirani agrarni banki. Opazilo, se je, da so prvi obrok točnejše plačali siromašnejši posestniki, dočim so bili bogatejši v zaostanku. Najboljši plačniki so v Sloveniji, a najslabši v Bosni in Hercegovini, kjer se je na poziv, da plačajo prvi obrok, odzvalo le 22 odstotkov dolžnikov.

Zmrznjeno meso uvaža Nemčija iz Argentinijske, Amerike in Urugvaja. V maloprodaji prodajajo tako meso po 30 Din. kilogram. Iz naše države še ne izvažajo na ta način prirejeno meso, kljub temu, da bi bilo za izvoz kaj primerno.

Marmelada iz sliv je naše važno izvozno blago. Letos smo izvozili že okrog 140 vagonov, za ceno 470 dinarjev za 100 kg.

Podzemni telefonski vod (kabel) bo položila država od Maribora preko Zagreba do Beograda. Potreben material bo dobavila nemška tvrdka Siemens za vsoto 264 milijonov Din. Država bo plačala nakupljeni material v teku sedmih let.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT

v majhnem blagajniškem prometu:

Angleški funt sterling 1 kom	Din 230.—
Francoski franki 100 „	„ 150.—
Amerikanski dolar 1 „	„ 47.—
Isti v čeku 1 „	„ 47-30
Kanadski dolar 1 „	„ 46-75
Italijanska lira	
Česke krone 100 „	„ 148.—
Nizozemski forint 1 „	„ 23.—
Nemška marka v bankovcih 1 kom	„ 10.—
„ v srebru 1 „	„ 12-50
Avstrijski šilling v bankovcih 100 „	„ 865.—
„ šil. v srebru in drobiž 1 „	„ 8-40
Magyarški pengő po 100 kom	„ 900.—
Urug. peso 1 „	„ 18.—
Argent. peso 1 „	„ 11.—
Kilinskiška marka (ček)	„ 13-85

Tečaj deviz v dnevnikih.

SOKOL

Sokolsko društvo Murška Sobotina ima redno telovadbo sledeče dneve:

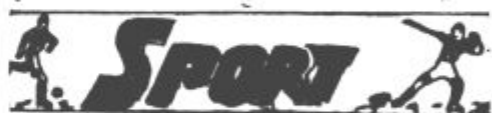
- 1.) Nižja ženska deca ob sredah in petkih od 1/211. do 1/212. ure,
- 2.) Nižja moška deca ob ponedeljkih in sredah od 11. do 12. ure,
- 3.) Višja moška deca ob sredah in petkih od 16. do 17. ure,
- 4.) Višja ženska deca ob ponedeljkih in petkih od 14. do 15. ura,
- 5.) Gimnazijski moški naraščaj ob torkih in petkih od 17. do 1/219. ure,
- 6.) Gimnazijski ženski naraščaj ob torkih od 16. do 17. ure in ob četrtek od 17. do 18. ure,
- 7.) Obrtni naraščaj ob sredah od 20. do 1/222. ure,
- 8.) Članice ob torkih in petkih od 20. do 21. ure,
- 9.) Člani ob ponedeljkih in četrtek od 20. do 22. ure.

Uradne ure so vsak torek in petek v sokolskem domu od 1/215. do 1/216. ure, ob tem času se dajejo tudi vse informacije.

Sokolski zlet v Prago se bliža. Vsi, ki se hočejo udeležiti zleta, se morajo prijaviti najkasneje do 20. decembra t. l. in se morajo držati sledečih navodil:

Zleta se more udeležiti samo članica, naraščaj-naraščajnica, ki je vstopil najpozneje do 31. oktobra t. l. v društvo. Vsi udeleženci morajo imeti kroje in obvladati predpisane vaje. Vožnja bo stala približno z zletskim znakom Din 250.—. Najmanjši znesek, ki bo potreben za vsakega udeleženca, bo približno Din 500.—. Vsak udeleženec naj že sedaj prične s štednjo, da ne bo pozneje izgovorov. Udeleženci se naj že sedaj prijavljajo ob uradnih urah pri sestri tajnici v Sokolskem domu. Po 20. XII. t. l. se prijav ne bo več sprejemalo.

U p r a v a.

Zadnje kolo prvenstvenega tekmovanja se odigra v nedeljo, dne 14. novembra. V Murški Soboti nastopi Gradjanski iz Čakovca, ki je bil že leta oster rival našemu zastopniku v bojih za pike. Nedeljska tekma je zelo važna za Muro, kajti z to zmago doseže 11 točk in sigurno 4. mesto pred Rapidom, ki se bo v nedeljo prav gotovo vrnil iz Čakovca praznih rok. Z nedeljsko zmago je Železničar dosegel 11 točk, Maribor jih ima 12. Huda in ostra borba se obeta torej v nedeljo v Mariboru med tema starima nasprotnikoma. Za Muro bi bilo vse-kakor dobro, če bi zmagal Maribor, kajti v tem primeru bi z event. boljšo razliko golov dosegla 3. mesto in se kvalificirala za finalno tekmovanje za prvenstvo podsaveza.

V nedeljo bo treba zato zmagati; že več, izdatno zmagati radi boljše golrazlike.

Ker je to zadnja tekma Mure letos na domačih tleh in ker gre za renome našega predstavnika, pričakujemo, da se bo sportna publika polnoštevilno udeležila te tekme, ki se začne popoldne ob 2. uri.

Železničar : Mura 4:1 (2:0)

V prvenstveni tekmi se je posrečilo Železničarju revanžirati se za poraz 0:5 v Murski Soboti.

Muraši, ki so nastopili sedaj prvič na Železničarjevem stadionu, so imeli pri tej tekmi veliko smolo. Z malo srečo bi lahko odnesli najmanj eno dragoceno točko iz Maribora. Železničar je prevladoval v prvem polčasu. Muraši igrajo raztrgano in z veliko tremo. Doslej tako sigurna in dobra obramba je zelo popustila, napad — izvzemši Klotjnika — ni pokazal ničesar. Tudi Železničar je igral izpod forme, vendar je bil boljši nasprotnik in zaslužen zmagal.

Prvi gol je padel v 9. minuti. Ostra žoga zadene sodnika, od njega se odbije v čisti of-side poziciji stoječemu nasprotniku, ki zabije gol. Mura ima večkrat priliko da izenači, vendar se to radi izredno slabe igre napada ne posreči. Železničar poviša rezultat v 44. minuti iz strela sredi igrišča. V drugem polčasu se slika spremeni. Mura prevzame iniciativo, ostro napade ter pride v premoč. V 20. minuti zniža Klotjnik rezultat na 1:2. V 25. minuti izključi sodnik Kukonjo in Mura igra z 10 igralci. Moštvo je deprimirano in dobi v 30. in 36. minuti še dva gola. Pri Muri je igral zelo dobro Čagran, ki je bil najboljši mož na terenu. Sodnik g. Veble iz Celja je bil v prvem polčasu objektivni in dober. V drugem polčasu je napravil več bistvenih napak v škodo Mure. Kukonjo je radi tega, ker je kot kapetan moštva protestiral radi odločitve faula, kratkomalo izključil in to pri stanju 1:2 in v času ko visi izenačenje radi premoči Mure že takorekoč v zraku.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Zapisnik

sestavljen na širši konferenci vseh trgovcev sreza Murska Sobotica, ki se je vršila v ponedeljek, dne 11. oktobra 1937 ob 10. uri popoldne v prostorih stare kavarne pri „Kroni“. Predmet razprav na tej konferenci je bil sledeči:

Redoma doživljamo tudi vsako leto, da se nam davki povišujejo, dočim se daje zadrugam in konsumam razne davčne olajšave, trgovec je s tem uničen, režije ima iste kakor pred tako nastalo konkurenco, a davki mesto, da bi se njemu zniževali, se njemu še povišujejo.

Zahtevamo torej, da se naj pavšalirajo kakor pri obrtnikih tudi pri trgovcih vsi oni obrati, katerih čisti dohodek znaša manj kakor 10.000 na leto, na vsak način pa se naj pavšalirajo nabiralci jajc, perutnine, suhih gob in sploh vsi taki trgovski obrti, ki ne poslujejo na stalnem obratovanju, temveč le s hišo od hiše do hiše z nabiranjem zgoraj omenjenih predmetov.

Nato se razvije debata, v katero je poseglo več govornikov, med njimi tolmači nekatere člene davčne zakono-

Velika izbira najnovejših radioaparatorov

kakor
BLAUPUNKT
KÖRTING
TELEFUNKEN
INGELEN

Braun Phonosuper največja senzacija današnje tehnike, gramofon zgrajen skupno z aparatom, garantirana selektivnost.

Mali obroki po 125 din. mesečno!

Vam nudi
Rituper Alojz trgovec
Murska Sobotica.

daje g. predsednik Čeh, ki omenja prav posebno na novo konstituirano Kontrolo dohodkov pri Ministrstvu financ. Pravilnik o delokrogu te kontrole omenja, da imajo zastopniki te kontrole pravico vpogleda v vse poslovne knjige in pripomočke davčnega zavezanca, kar pa zakon zabranjuje. Zato opozarja že sedaj članstvo nato za slučaj take kontrole na poslovnem sedežu davčnega zavezanca.

4. Krošnjarstvo in neupravičena trgovanja.

Že od leta 1928. obstoji ministrska uredba, ki prepoveduje krošnjarjem krošnjariti posebno v obmejnih srezih. Leta 1933. je pa Kr. Banska uprava izdala posebno stroge naredbe glede kontrole krošnjarjev, inozemskih potnikov, ter potnikov, ki nabirajo naročila po privatnikih. Vendar se to nezakonito postopanje pri nas še ni odpravilo, čeprav se je že znatno omejilo.

V zadnjem času se krošnjari po vseh v zelo velikih količinah z kratkim blagom, nogavicami, razno kuhinjsko posodo in porcelanom ter manufakturo, da celo tako, da ima krošnjar, ki pripelje z vozom blago na gotov kraj, po več pomočnikov, kateri njemu to blago potem po vaseh raznašajo od hiše do hiše.

Ni zborovanja, kjer ne bi bilo pritožb proti taki nelegalni trgovini in mnogokrat moramo z žalostjo konstatirati, da taki krošnjari vsilijo obogemu kmečkemu ljudstvu manufakturno blago rekoč, da je za recimo eno obleko. Ta njemu v dobri veri, da je kupil, to blago izplača, ko je pa že krošnjar odšel, konstatira, da je kupil prvič manj blaga, drugič pa, da je tisto, kar je kupil za štcf, le navaden cajg, ter tako tudi slično pri vsem drugem blagu. Posebno pa moramo še povdariti, da so v zadnjem času naselili inozemskim potnikom zelo mnogi učitelji in ostali državni uradniki, s katerim početjem je prišlo tudi do sodnih tožb.

Danes se krošnjari povsod z vsem blagom, krošnjarijo pa moški, ženske, da celo tudi nedolétli otroci. Imamo že ljudi krošnjarje „procentaše“, ki jim velike trdke dobavljajo blago pod

dogovorjenimi pogoji in ti ga razpečujejo za tuj račun. Sem spadajo tudi agenture, ki po agentih obiskujejo samo privatne stranke in prefriganimi triki fingirajo poziv od strani teh strank.

Zato zahtevamo, da se revidirajo uredbe in predpisi o krošnjarstvu, nabiranju naročil po potnikih pri privatnih strankah, ter da se da oblastvom nalog, da kršitelje bolj strogo kaznuje.

Referat je podal v odsotnosti g. Hahn Izidorja, trgovca s papirjem in člana uprave, g. predsednik sam. Po referatu se razvije debata, v katero so posegli g. Štebič Mihael, trgovec z mešanim blagom v Petrovcih, kateri je naglašal, da se lokalne samoupravne oblasti, kot občine, premalo brigajo za zatiranje krošnjarstva, ker so se že zgodili slučajji, kjer so celo v raznih uradih prodajali svoje blago. Ravno tako se pritožuje g. Pejrovič Ivan, branjar iz M. Sobote, da so preplavili krošnjari vse vasi z kratko robo in pleteninami in prosi iz tega mesta, da se uredbe zoper krošnjarstvo strožje izvajajo. G. predsednik Čeh prosi vse navzoče, da take slučaje prijavijo vsi takoj Združbi, ki bo povzela potrebne korake pri oblastvih, ker so se že tudi taki slučajji opazili v prejšnjih letih, vendar so se pa ti nekoliko popravili.

Ker je podal referate za 5. in 6. točko dnevnega reda g. Štivan Ernest, trgovec z mešanim blagom in član uprave v M. Soboti, se z odobritvijo prisotnih ti dve točki spojita in skupno obravnavata.

Karteli:

Glede kartelov moram že v začetku omeniti, da so ti največje gospodarsko zlo, kajti po njih zaslugah mnoge tovarne v državi stalno povišujejo cene svojim proizvodom po tečajih londonskih in drugih svetovnih borz. Ne povišajo pa istočasno mezd svojemu delavstvu in jih nočejo izravnati plačam inozemskega delavstva. Še eno, niti sirovin, ki jih črpajo v naši državi ne plačujejo po cenah, kakor notirajo te v inozemstvu na tamkajšnjih borzah. Na ta način delajo ta podjetja z izredno visokimi dobički, vse vzroke povišanju cen pa znajo spretno prevalidi na rame trgovstvu, ki postane vsled tega v očeh potrošnikov stan nepotrebnih pljačkašev in parazitov.

Tudi v naši državi smo prišli do spoznanja, da so karteli in gospodarsko-socialno zlo in smo se tako zatekli k paragrafskemu reguliranju tega nevarnega združevanja velikih špekulantov v gospodarskem življenju. Naivni vodje naše gospodarske politike so mislili, da bo s tem nevarnost uničujočega delovanja kartelov odstranjena, nam trgovcem pa je bilo iz samega besedila paragrafov takoj jasno, da gre tu baš za nasprotno, da se na ta način karteli začasno zaščitijo! In tako se danes karteli bohotno razvijajo, medtem, ko so posledice njih delovanja za trgovce in konzumente strahovite. Če pristavimo še, da gre tu v veliki večini za inozemski eksploatacijski kapital, ki izsesava in uničuje samostojnost našega gospodarskega življenja je slika še bolj popolna.

Najbolj interesantno pa je to, da baš država, ki je najbolj interesirana na tem, da se karteli onemogočijo, ker je država konzument ogromnega dela blaga karteliranih podjetij, te kartele ščiti in jim gre najbolj na roko, da grabijo multimilijonske profite. Značilno je tudi, da se tužemski karteli favorizirajo tudi z prevelikimi zaščitnimi carinami v nekaterih industrijskih proizvodih. Vse to pa omogočajo velike in vplivne osebe, ter povzročajo zato najbolj karteli vedno velika korupcijska dela, kar nam svedoči nekatere velike afeze, medtem koliko jih je pa katere niso zagledale belega dneva. Zato je zakon o kartelih, ki mu je bil smoter, da država kontrolira poslovanje kartelov, je postal radi velikih vrzeli zakon v zaščito kartelov. Kartelsko „reguliranje“ cen na debelo pomeni namreč redno vzdrževanje dosežene višine cen, da celo njih povišanje. Ne smemo zopet tukaj pozabiti, da gre pred vsem tudi tukaj za tuje kapitaliste, kateri so se združili v kartele a največkrat na žalost pod močno zaščito naših domačih velikašev. Kdo plačuje bajne superprofite lastnikom karteliranih podjetij, v katerih upravnih odborih figurajo celo nekateri aktivni univerzitetni profesorji, ki jih država plačuje radi duhovnega napredka našega naroda, kdo drugi, kot široka revna masa potrošnikov. Obenem smo pa mi trgovci primorani delati, kot sužnji kartelov brez potrebnega zaslužka in to v času, ko se javne dajatve vse bolj in bolj večajo.

Denar

vržete skozi okno,
ako kupite stare vrste peči!

5 NABAVITE SI

ZEPHIR
peč

s katero
kurite za
Din 2⁰⁰
24 ur.

Samoprodaja:

L. FRIM
M. SOBOTA

Hiša

v Murski Soboti z električno razsvetljavo, obstoječa iz 6 sob s pritliklami in velikim vrtom se prodaja.

Prekmurška banka, Murska Sobotica

Proda se po ugodni ceni dvojno stavbišče blizu Sokolskega doma, meri vsako 1/2 orala. Poizve se v Prekmurški tiskarni.

HALO! Ugodno izmenjavam tikvino in vsa oljnata semena ter se cenjenemu občinstvu priporočam. FICKO, trgovec v Tropovcih.